

THE ROLE OF THE INSTRUCTIVE-EDUCATIONAL PROCESS IN THE PREPARATION OF THE CHILD FOR KNOWLEDGE AND PROTECTION OF THE ENVIRONMENT

ROLUL PROCESULUI INSTRUCTIV-EDUCATIV ÎN PREGĂTIREA COPILULUI PENTRU CUNOAȘTEREA ȘI OCROTIREA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR

Bernandeta CĂLUGĂRU,

profesor pentru învăț. preșcolar, Școala Gimnazială Pârcovaci, Iași, România

CZU: 373.2.033

Summary: In order to build a normal society, in a healthy environment, it is necessary to educate the youngest beneficiaries. At preschool age, through the acquired knowledge and the skills formed, the stone is laid at the foundation of environmental protection, which must become a priority component of lifelong learning.

Rezumat: Pentru a construi o societate normală, într-o ambianță sănătoasă, este nevoie de educarea celor mai mici beneficiari - copiii. La vârsta preșcolară, prin cunoștințele însușite și prin deprinderile formate se pune piatra la temelia ocrotirii mediului înconjurător, care trebuie să devină o componentă prioritară a educației permanente.

Key words: environment, education, health, rights

Cuvinte-cheie: mediul înconjurător, educație, sănătate, drepturi

Mediul sănătos este un mediu nepoluat, curat și echilibrat, corespunzător dezvoltării fizice și intelectuale a omului, absolut necesar existenței vieții pe Planetă.

Considerat ca un ecosistem complex aflat în strânsă interacțiune cu natura, omul este valoarea supremă ce trebuie ocrotită prin toate mijloacele, inclusiv cele juridice, fapt ce presupune recunoașterea unanimă și garantarea acestui drept fundamental.

Dreptul la un mediu sănătos este acum prevăzut la art. 35 din capitolul II, intitulat

„Drepturile și libertățile fundamentale” în Constituție, de unde rezultă că dreptul la un mediu sănătos este un drept fundamental, garantarea acestuia fiind deci obligatorie.

În același timp, dreptul la un mediu sănătos presupune și îndeplinirea unor obligații în vederea protecției mediului.

Pentru dezvoltarea capacității de cunoaștere, înțelegere și investigare, copilul preșcolar trebuie să cunoască elemente ale lumii înconjurătoare prin studiul mediului concret.

Printr-o măiestrie personală, copilului trebuie să-i trezim interesul de a cunoaște universul care-l înconjoară și totodată datoria pe care o are de a ocroti formele de viață ale acestuia. El trebuie să știe că natura este un organism viu, care suferă în evoluția sa în timp schimbări determinate de consecințele naturale și sociale.

Fără o îndrumare corespunzătoare, copilul în mijlocul naturii are tendințe distructive. Ruperea florilor, lovirea câinilor întâlniți în cale, strivirea unui mușuroi de furnici este considerat de copii o joacă. Ei nu știu că toate acestea au viață și suferă când sunt chinuite sau omorâte. Copilului trebuie să i se explice greșelile făcute și să fie pus în situația de a conștientiza faptele sale. Doar o simplă interdicție nu este suficientă.

Pentru o reușită deplină este necesar ca preșcolarul să trăiască experiența de cunoaștere, să se angajeze în procesul cunoașterii să se implice în acest proces, să participe cu mult interes pentru a cunoaște cât mai mult din tainele naturii, din viața plantelor, animalelor, fenomenelor din natură, cât și contribuția omului la protecția mediului înconjurător.

Pentru aceasta trebuie să punem accent pe valoarea educativă a jocurilor didactice, formarea unui comportament pozitiv pentru mediul înconjurător. Prin joc se poate forma cu ușurință o concepție

științifică despre lume și viață, copilul devenind participant activ la propria instruire, ca mai apoi să se bucure de tot ce îl înconjoară.

Pentru a putea răspunde nesfârșitelor întrebări ale copiilor, trebuie să-i învățăm să observe cu mai multă atenție ceea ce se întâmplă în jurul lor, să-și pună întrebări, să-și caute răspunsuri și mai ales să acționeze știind că ei sunt o parte din marea carte a naturii.

Orice copil poate deveni un prieten al naturii, cu condiția să respecte natura în calitate de adevărat ecolog-cetățean, cu gândul refacerii ei. Preșcolarii trebuie să înțeleagă că oriunde se află, atât omul cât și celelalte vietăți au nevoie de condiții esențiale mediului de viață: sol, aer, apă, hrană. La această vârstă copiii pot înțelege foarte bine că aceste condiții pot fi benefice sănătății numai dacă sunt respectate norme de igienă.

Predarea educației ecologice pentru a forma un comportament ecologic prezintă următoarele etape:

Perceperea și observarea naturii - poate fi realizată prin ieșirile în natură, excursiile de studiu și expediții. În aceste situații, sub îndrumarea educatoarei, copiii vor percepe vizual, auditiv, olfactiv și tactil ceea ce îi înconjoară. Acesta este primul pas de contact nemijlocit și constituie premiza etapelor următoare.

Definirea senzațiilor și sentimentelor dobândite în urma percepției mediului înconjurător. Rolul educatoarei este de a discuta aceste aspecte și de a sublinia apartenența noastră la sistemele naturale de viață și comuniune care trebuie să existe între noi și mediul de viață.

Implicarea personală. În urma stabilirii locului și rolului în spațiu și timp a fiecăruia, pot fi relevate modalități de implicare individuală, modul în care putem fi de folos.

Asumarea responsabilității. Această etapă este esențială în formarea unei structuri comportamentale adecvate. Existând implicare trebuie să existe și responsabilitate.

Până în acest punct, etapele de desfășurare a educației ecologice asigură adoptarea comportamentului ecologic. Accentul se pune pe percepția senzorială, analiza senzațiilor, încadrarea în sistemul natural de viață, definirea rolului personal, respectiv implicarea individuală și asumarea responsabilității.

Alcătuirea unei strategii de acțiune. Această etapă reprezintă trecerea spre acțiune concretă. Faptul că, în calitate de dascăli, organizăm acțiuni diverse cu participarea elevilor, nu este suficient. Realizarea, într-adevăr importantă, ar fi să oferim copiilor posibilitatea de a învăța cum se organizează astfel de acțiuni. Abia atunci reușita educației ecologice ar fi deplină, iar noi nu am avea de ce să ne temem pentru viitor.

Formele de realizare ale educației ecologice sunt diversificate: observații, experimente, povestiri științifice, desene, activități practice, plimbări, drumeții, excursii, vizionări de diapozitive, jocuri de mișcare, distractive, orientări turistice, labirinturi ecologice, colecții, expoziții, spectacole, vizionări de emisiuni TV, expediții, tabere, scenete ecologice, concursuri.

Depășirea situației de neglijare a educației ecologice la nivelul învățământului preșcolar, este un deziderat care necesită eforturi din partea tuturor celor implicați în educația copiilor: educatoare, părinți, bunici. Noi toți suntem responsabili în a construi un mediu educațional care să motiveze copilul în procesul de protejare a naturii, fiind esențial ca omul să fie educat în spiritul respectului față de mediu. Sentimentele și atitudinile copiilor față de natură trebuie să fie de respect și grijă, având în permanență convingerea ca oamenii sunt parte integrantă din natură și nu superiorii acesteia.

Mediul înconjurător așa cum ni se prezintă el astăzi, în mare parte fiind creația omului, poate influența evoluția societății umane.

Din toate colțurile lumii, acum mai mult ca oricând se înalță un strigăt de disperare „S.O.S.

Natura!”

De aceea, educația ecologică este și trebuie să constituie o preocupare permanentă a noastră, încât copiilor să nu le fie greu să sădească un pom, să planteze flori, să iubească animalele și păsările, să îngrijească spațiile verzi.

Animalele și plantele sunt ființe vii ca noi. Ele ne fac viața mai frumoasă și uneori mai ușoară.

Ele sunt prietenii noștri cei mai fideli de aceea au dreptul la protecția noastră.

Copiii sunt martori oculari la transformările din viața socială, economică și din mediul înconjurător. Prin răspunsurile date la întrebările pe care-l pun, conducem copilul spre înțelegerea relațiilor dintre unele fenomene și rezultatul acestora.

Toate acestea se pot realiza numai printr-o educație ecologică în conformitate cu particularitățile de vârstă ale copiilor.

De aceea copiii de astăzi, au nevoie de convingeri, capacități aplicative, comportamente ecologice adecvate și de aceea orice efort și orice investigație nu-i prea mare în spațiul educației ecologice.

Referințe bibliografice:

1. Molan, V. (coord.) — „Voinicel ne învață să ocrotim Pământul. Fișe pentru educație ecologică”, Editura Tiparg, Pitești, 2015
2. *** Revista înv.preșcolar nr.3-4 / Editura, Arlequin, 2014
3. <https://legalup.ro/dreptul-la-un-mediu-sanatos/>
4. <http://www.scribube.com/gradinita/educatia-ecologica-la-varsta-p7584232.php>
5. <http://www.scriuroup.com/didactica-pedagogie/gradinita/educatia-ecologica-premisa-a-f75627.php>

THE IMPORTANCE OF KNOWLEDGE FOR SKILLS TRAINING IMPORTANȚA CUNOȘTINȚELOR PENTRU FORMAREA DE COMPETENȚE

Rodica IAROVUI,
doctorandă UPS „I. Creangă” din Chișinău

CZU: 37.017

Summary: This article deals with the internal structure of competence. In the categories of knowledge. To their importance for skills training. Social and human capital and communication skills. The role of communication quality in reading comprehension, information received.

Rezumat: Acest articol se referă la structura internă a competenței. La categoriile de cunoștințe. La importanța lor pentru formarea de competențe. Capitalul social și cel uman și competența de comunicare. Rolul calității comunicării în comprehensiunea lecturilor, informației receptate.

Key words: competence, knowledge, skills, attitudes, values, communication competence, comprehension, comprehensive reading.

Cuvinte-cheie: Competență, cunoștințe, abilități, atitudini, valori, comunicare, competență de comunicare, comprehensiune, lectură comprehensivă.

Conform modelului PISA competența are așa structură: cunoștințe, abilități, atitudini și valori. Urme ale competenței le putem observa prin acțiune. În stare de repaus nu pot fi observate competențele. În structura competenței pe primul loc stau cunoștințele. Ele sunt baza competenței. Fără cunoștințe nu poate fi vorba de competență. Sunt mai multe categorii de cunoștințe.

1.Cunoștințe individuale, adică umane: ce știu, ce știu să facă indivizii, abilități, expertiză. Ele se dezvoltă în urma unei colaborări eficiente; *2.Senzoriale*, adică cunoștințe teoretice și